Spreektekst begroting 2027

Voorzitter,

Nog geen half jaar geleden stonden we hier bij de behandeling van het coalitieakkoord. Namens D66 sprak ik toen over samenwerking. Niet alleen omdat samenwerking nodig was om tot een akkoord te komen, maar vooral omdat wij ervan overtuigd zijn dat de uitdagingen voor ons dorp alleen kunnen worden aangepakt als we bereid zijn verder te kijken dan onze eigen portefeuille, onze eigen organisatie of onze eigen politieke kleur.

Ik noemde samenwerking toen het fundament onder de komende bestuursperiode. Een fundament dat misschien minder zichtbaar is dan de plannen die in een akkoord staan, maar dat uiteindelijk wel bepaalt of we er met elkaar in slagen om resultaten te bereiken voor onze inwoners.

Wanneer ik terugkijk op de afgelopen maanden, valt mij vooral op hoe vaak er vergelijkbare dilemma's terugkwamen. Niet alleen bij de Kaderbrief, maar ook bij besluiten over het sportcentrum, de Zilverfabriek en het Oude Stationslaantje. Steeds opnieuw stonden we als raad voor de afweging hoe we verschillende belangen met elkaar in evenwicht konden brengen en hoe we keuzes maken die recht doen aan de toekomst van ons dorp.

De vraagstukken waarmee we te maken hebben, laten zich zelden opdelen in losse beleidsplannen. Inwoners leven niet in beleidskolommen en trekken zich weinig aan van de grenzen tussen portefeuilles, programma's of commissies. Daarom moeten wij die vraagstukken ook niet behandelen alsof die grenzen er wel zijn. Juist daarom hebben wij als D66 in het coalitieakkoord zoveel nadruk gelegd op samenwerking en een integrale aanpak.

Voorzitter,

Vandaag ligt de eerste begroting van deze bestuursperiode voor ons. Daarmee verplaatsen we ons als het ware van de tekentafel naar de uitvoering. Waar het coalitieakkoord vooral ging over ambities en richting, laat deze begroting zien welke keuzes het college maakt om die ambities daadwerkelijk dichterbij te brengen.

Voor D66 is dat een belangrijk moment. Want uiteindelijk draait politiek niet om het maken van plannen, maar om het uitvoeren van de keuzes die we met elkaar hebben gemaakt. Daarom spreekt het ons aan dat deze begroting op verschillende terreinen voortbouwt op de koers die we eerder gezamenlijk hebben vastgesteld. Tegelijkertijd is een begroting

meer dan een vertaling van ambities naar cijfers. Het is ook het moment waarop zichtbaar wordt welke prioriteiten het college voorstelt en hoe wij als raad omgaan met de dilemma's die daarbij horen.

Bij de behandeling van het coalitieakkoord stond ik stil bij het sociaal domein. Niet omdat dat het enige belangrijke beleidsterrein is, maar omdat daar misschien wel het meest zichtbaar wordt wat voor gemeente we willen zijn. We weten immers dat niet iedere inwoner vanuit dezelfde positie vertrekt en dat niet iedereen dezelfde mogelijkheden heeft om mee te doen.

Daarom hecht D66 veel waarde aan de Lokale Inclusie Agenda. Voor ons is dat geen los beleidsdocument, maar een manier van kijken naar de samenleving. Geen extra ambitie naast ander beleid, maar een voorwaarde voor goed bestuur. Een gemeente kan pas echt succesvol zijn als iedereen de mogelijkheid heeft om mee te doen. Een inclusieve gemeente zorgt er daarom voor dat iedereen zoveel mogelijk kan deelnemen, ongeacht leeftijd, beperking, afkomst of persoonlijke omstandigheden.

Inclusie zit daarbij niet alleen in beleid. Het zit ook in praktische en soms relatief kleine dingen: een toegankelijker gebouw, een begrijpelijke brief of de mogelijkheid om als rolstoelgebruiker volwaardig deel te nemen aan een evenement.

Tegelijkertijd ontstaat inclusie niet door er alleen iets over op te schrijven. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat de Lokale Inclusie Agenda samen met inwoners, de Adviesraad Sociaal Domein, maatschappelijke organisaties en belangenverenigingen wordt vormgegeven. Hun ervaringen maken zichtbaar waar letterlijke en figuurlijke drempels bestaan en waar kansen liggen.

Want juist wanneer we kijken naar de dagelijkse praktijk van inwoners, wordt zichtbaar dat vraagstukken zelden op zichzelf staan. Die constatering sluit naadloos aan bij de wijkgerichte en integrale aanpak. Vraagstukken rond gezondheid, bestaanszekerheid, wonen en de inrichting van de openbare ruimte laten zich niet opdelen in afzonderlijke beleidsvelden. In de praktijk hangen ze met elkaar samen en beïnvloeden ze elkaar. Juist in de wijk wordt zichtbaar wat inwoners nodig hebben en of de keuzes die wij op verschillende beleidsterreinen maken elkaar daadwerkelijk versterken.

Tegelijkertijd vraagt een wijkgerichte aanpak ook om vertrouwen en regelruimte. Als we hier daadwerkelijk uitvoering aan willen geven, moeten we erkennen dat niet iedere situatie in regels, subsidies of beleidskaders te vangen is. Juist in de wijk zien maatschappelijke partners en vrijwilligers vaak als eerste waar een klein duwtje in de goede richting een groot verschil kan maken voor een inwoner, een gezin of een buurtinitiatief. D66 ziet daarom ruimte voor maatwerk als een belangrijk onderdeel van een wijkgerichte aanpak, juist daar

waar dit voorkomt dat problemen groter worden en waar het bijdraagt aan meedoen, ontmoeten en samenleven. Wij horen graag hoe de wethouder deze ruimte voor maatwerk de komende jaren voor zich ziet.

Daarbij hoort voor D66 ook een sterke focus op preventie. Voorkomen is immers beter dan genezen. Dat klinkt eenvoudig, maar vraagt wel om keuzes. Een kind dat op tijd ondersteuning krijgt, een oudere die actief blijft of een gezin dat geholpen wordt voordat problemen zich opstapelen: daar begint goede preventie. Dat is niet alleen beter voor inwoners, maar kan op termijn ook zwaardere en duurdere ondersteuning voorkomen.

Ook op het terrein van onderwijs zien wij belangrijke accenten terug in deze begroting. Voor D66 is onderwijs meer dan een wettelijke taak. Het is een investering in kansengelijkheid, talentontwikkeling en de toekomst van onze samenleving. Juist daarom vinden wij het belangrijk dat onderwijs niet los wordt gezien van jeugdhulp, welzijn en de leefomgeving van kinderen en jongeren. Wij zijn dan ook blij dat deze thema's zichtbaar terugkomen in de keuzes die het college maakt. Daarbij waarderen wij ook de aandacht voor het vergroten van de verkeersveiligheid van de schoolroutes.

Voorzitter,

Ook op andere terreinen zien we dat de komende jaren om zorgvuldige afwegingen zullen vragen. De behoefte aan woningen blijft groot, ook als Starrenburg III, Segaar-Arsenaal en het Oude Stationslaantje zijn gerealiseerd. Daarnaast willen we een levendig centrum behouden, ruimte bieden aan ondernemers en tegelijkertijd de kwaliteiten van ons dorp beschermen. Dat zijn geen eenvoudige vraagstukken. Vaak bestaan er geen perfecte oplossingen en moeten verschillende belangen tegen elkaar worden afgewogen.

Juist daarom vinden wij als D66 het belangrijk dat we blijven vasthouden aan iets wat ook al de afgelopen periode steeds centraal stond: de bereidheid om naar elkaar te luisteren en samen naar oplossingen te zoeken. Want, zoals ik al eerder aangaf: de werkelijkheid laat zich zelden opdelen in afzonderlijke hoofdstukken van een begroting. De uitdagingen waarvoor we staan hangen met elkaar samen. En dat betekent dat ook onze oplossingen samenhang moeten vertonen.

Tegelijkertijd vraagt de financiële situatie van de gemeente dat we ‘scherp aan de wind varen’, zoals wethouder Varekamp dit noemde. We zullen de komende jaren niet alles tegelijk kunnen doen. Soms betekent besturen ook prioriteiten stellen. Juist daarom is het belangrijk om niet alleen te kijken naar wat iets kost, maar ook naar wat een investering oplevert voor inwoners en voor de toekomst van ons dorp. Daarbij blijven wij als D66 kritisch kijken naar de vraag of de middelen die we inzetten ook daadwerkelijk bijdragen

aan de doelen die we met elkaar willen bereiken. Investeren in kansengelijkheid, preventie, leefbaarheid en een sterke samenleving betaalt zich immers vaak pas op langere termijn terug. Dat vraagt om eerlijkheid. Over wat wel kan, wat niet kan en welke keuzes daarvoor nodig zijn. Naar elkaar, maar vooral ook naar inwoners.

Want vertrouwen ontstaat niet doordat we beloven dat alles mogelijk is. Vertrouwen ontstaat wanneer we begrijpen waarom keuzes worden gemaakt en zien dat die keuzes zorgvuldig tot stand komen. Voor D66 is dat misschien wel een van de belangrijkste opdrachten voor deze bestuursperiode.

Voorzitter,

Toen ik in juni afsloot, zei ik dat de kracht van het coalitieakkoord niet wordt bepaald door de plannen die erin staan, maar door het verschil dat we samen de komende vier jaar weten te maken. Die gedachte geldt vandaag misschien nog wel meer dan toen. Deze begroting is niet het eindpunt van die opdracht, maar samen met het College Uitvoeringsprogramma een eerste belangrijke stap. Een stap van ambitie naar uitvoering. Van afspraken naar resultaten.

D66 ziet in deze begroting veel goede plannen voor Voorschoten. Tegelijkertijd zullen wij blijven volgen hoe deze in de praktijk worden waargemaakt. Want uiteindelijk zijn het niet de documenten die het verschil maken. Het zijn de keuzes die we met elkaar maken, de manier waarop we samenwerken en de vraag of we erin slagen om Voorschoten ook in financieel uitdagende tijden sterk, leefbaar en toekomstbestendig te houden.

Dank u wel.